لیکوال:
ډاکټر معمار حشمت الله اتمر

میاشت - لیندی / کال - ۱۴۰۲

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکي پوهه:

سرلیک: بوډا ښکاري
لیکوال: ډاکټر مهندس حشمت الله ,, اتمر ،،
ایډیټور: ډیپلوم انجینیر صفی الله ,, فردوس ،،
طراح او ډیزان: ډاکټر مهندس حشمت الله ,, اتمر ،،
خپرندوی: لاجواب مطبعه، د کابل ولایت واټ، کابل
چاپشمېر: ۱۰۰
چاپ نېټه: لیندۍ میاشت / کال ۱۴۰۲
ګرځنده اړیکه: ۹۳۷۹۹۳۷۶۹۹۸+
برېښنالیک: atmar_hashmatullah@yahoo.com

د چاپ حقوق له لیکوال او خپرندوی سره خوندي دي، بې اخځ ښوونې ترې د ګټې اخیستنې اجازه نه شته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لړلیک

سرلیک **چوپړی**

پخښتی... ۱
بسم الله الرحمن الرحیم ۲
لیکي پو هه:.. ۳
لړلیک.. ٤
ننتوزې ٥
د یادښتونو له پاره: ۷
ناانډوله (ناول، کیسه یا داستان) ۸
د چاپ شویو کتابونو لیست ٦۹
د کار لاندې کتابونو لیست ۷۲
د امکان او وخت په صورت کې............................. ۷۳
د پخښتی ځت ۷٤

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

ننتوزې

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ إجْلَالًا لِقُدْرَتِهِ، وَ لَا إلَهَ إلَّا اللَّهُ خُضُوعاً لِعِزَّتِهِ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍوَآلِهِ .

بې پایه ستاینه او بې حده مننه، د هغه سپېڅلي ذات نه چې د وجود مانۍ او کاینات یې د انساني وجود د تکامل او د انسان له پاره د خپل سپېڅلي ذات او عبادت د حقیقت له پېژندلو پرته جوړ کړل. هغه د ذات پوهه، عالي، لوړ او ښکلي نومونه دي، او کائناتو د پیدایښت یوه حتمي لامل دی. عظمت، د ټولې نړۍ موجودیت، د ناڅاپه څخه راوتل، حق د رسیدو جوهر په یوه والي کې د اعتراف، تباهۍ او بې وسۍ یوه له لوړو وسیلو څخه دی.

ګرانو لوستونکو!

دا ځل مې و غوښتل چې یوه حقیقی داستان (ناول) و لیکم ځکه زما د کتابونو مېنه وال یوازې انجینران نه دي او نه باید اوسي، نو ځکه غواړم ورځ په ورځ د خپلو لیکونو کې توپیر راوړم چې د هرې ځانګې مېنه وال په کې ډېر شي، دا کار به ما دېته اړ کړې چې لیکنې مې توپیر و لري او هم به مې مینه وال ډېر شي.

پاکه ربه!

زموږ له پاره خپله لاره بې ستونزې کړه، تر څو موږ له تا پرته بل څوک و نه وینو او نه یې پېژنو. زموږ سره مرسته و کړه تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

ځو مو په وجود کې د غرور نخښنه پاتې نه شي او د اسلام د دین له سپېڅلو بنده ګانو څخه مو و بولې.

یادونه:

د نظر ټولو خاوندانو او هغه ځوک چې دا کتاب لولي په ډېر درنښت هیله کیږي چې خپل غوښتنې او وړاندیزونه د دې کتاب د بیا کتنې له پاره زما سره شریک کړئ.

Whatsapp: ۰۰۹۳۷۹۹۳۷۶۹۹۸

په در نښت
ډاکټر معمار حشمت الله اتمر

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

د یادښتونو له پاره:

۱- ....

۲- ....

۳- ....

۴- ....

۵- ....

۶- ....

۷- ....

۸- ....

۹- ....

۱۰- ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

ناانډوله (ناول، کېسه يا داستان)

پلار يې پرې نوم چجو ايخښی و.
هغه له کوشنيوالي نه له چج سره مينه درلوده او له رنګه هم لږ تور و، نو ځکه پلار يې پرې نوم چجو ايخښی و.
هغه د لغمان ولايت په قرغيو ولسوالۍ کې، په يوه بې زده کړې کورنۍ کې زيږېدلی و،
خلکو به ورته مثلې ويل.
پلاريې خپل کور نه درلود.
د يوه شتمنې کورنۍ (د خان په کلا) کې به يې ژوند کوه.
د خانانو کلي په لاندې ډول وو:
په منځ کې به يې د خان کلا او د کلا د منځ نه به وياله هم تېره شوې وه.
دې ويالې درې ګټې درلودې:

۱- د انګړ په سوړ والي کې به يې رول لوبوه.

۲- د خان د کور زنانه او کوشنيانو به ترې د ابو اخېستلو، لوښو او کاليو منځلو له پاره ګټه اخېسته او دې ته اړتيا نه وه چې له کلا د باندې و وځي.

۳- د انګړ ونو، ګلانو ته به يې ورنه اوبه ورکولې او هم به يې د بتکو په ساتنه کې ترې ګټه اخېستله.

د کلا په کنجونو کې به يې اوچت، اوچت برجنو درلودل چې د دفاع په وخت کې به يې ترې ګټه اخېستل کې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

برجونه به تر دوې پوړونو اوچت او په هر پوړ کې به يې د دفاع له پاره تېرکښونه درلودل.
په درېيم پوړ کې به يې مېلمستون درلود، چې درې خوا وو نه به د بهر او شنو ځمکو ننداره کې ده.
مېلمستون به خورا ډېر هوا داره و او په دوبي کې به د ښه باد چلېدو امکان درلود.
د کلا شا او خوا به د کسبګرو (کسبه کارانو) لکه:
دلاک، مثلی، ټېار، ترکاڼ، ختګر، ژرنده ګړی او ناظر کورونه ول.
مګر دا کورونه د هغوی خپل نه ول، بلکې ټول به د خانانو ول.
هغوی به ټول په کورونو کې، بې کرايې او مفته توګه ژوند کوه.
د کرونګرو (بزګرو) له پاره کورونه چې هر کور به يو دهلېز(دالان)، په ښي او کيڼ خواته کوټې او همدا راز کوشنی غولی او تشناب يې هم درلود.
د غواګانو له پاره ډېره لويه غوجل چې د ټولو ګاونډيانو او کروندګرو (بزګرانو) څارويو له پاره به يې بسنه کوله.

همدا راز د ژمي له پاره د تناره کوټه او د دوبي تناره صوفه درلوده.
د کلا دننه او ور(دروازی) تر خوا به يوه کوټه د کلا د امنيت له پاره هم درلوده چې د ور خلاصولو او تړلو څاروندی (مسئول) به په کې ژوند کوه.

د کلا په يوه کنج کې به د کليوالو د زنانه له پاره چړچوبی (کناراب، بيت الخلا) هم درلود، مګر نارينه به ټول د باندې وتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

پلار يې هم د خان د کارونو تر څنګ په دام کې نولو او الوتونکو نېولو خپل وخت تېر و.
چجو په پټکو کې نولو او ليندۍ (غولکه) وېشتلو کې ډېر مهارت درلود.
په پټکو کې به يې چتکې، ډيبک، رڼاګۍ او ډېرې کوشنۍ مرغۍ لکه زېړ زېړکې هم نېولې.

هغه به د وطن مشهوره او موسومي مرغۍ لکه قزلاق، تېکالې، شامتولې په دامنو او جال کې به يې د شپې له خوا مړزان نيول.
چجو به نيول شوې مرغۍ په کليوالو او يا د ولسوالۍ په بازار کې پلورلې، په پيسو به يې د کور د ضروورياتو شيان لکه:
غوړي، چای، بوره، صابون، د اليکېن له پاره تېل، اورلګيد، مالګه او د کور نور ضروريات پرې پوره کول.

کله نا کله به يې د مرغيو د نېولو له پاره د بابا صيب ډاګ چې په لغمان ولايت کې خورا ډېر مشهوره ډاګ دی، د نور ښکاريانو، کليوالو او مينه والو سره ته.

دی په ښکار مين او له کوشنيوالي نه يې د ښکار سره مينه درلوده، هر ښکار به يې د هغو مرغيو په وخت، موسم کې کوه، او د ښکار د وخت پېژندلو کې يې خورا وړتيا درلوده.

هغه په خپل پلار ډېر ګران و.
پلار يې ورته يوه شوکي غولکه جوړه کړې وه چې دا غولکه به تل د چجو په غاړه زوړنده وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

تر دې چې د خوب په وخت کې به يې هم له غاړې نه لرې کوله. هغه به د غولکې د ګاټو ټولولو له پاره د کابل سيند غاړې ته ورته او په کوشنۍ بوجۍ کې به يې کور ته راوړې.

همدا راز به يې د ختو نه ګاټي جوړول او په لمر کې به يې ايښودل چې وچ شي، بيا به يې راغونډول، کور ته به يې وړل او په ژمي کې به يې د مرغيو د ويشتلو له پاره کارول.

چچو به د وزګارېدو په وخت کې د قزلاق د ساتنې له پاره کپسونه جوړول، خپله به يې هم ساتل او د ښکار په وخت کې به يې ترې ګټه اخيستله.

هغه به تل لوڅې پښې ګرزېده او د روانو ويالو پرغاړه به څرګندېده.

ما هم په کوشنيوالي کې د مرغانو سره مينه پيدا کړه او کله چې وطن ته د ښونځيو د ژمنيو رخصتيو په وخت کې له کابله تلم، التبه به مې مرغان لکه:

چرګان، چورګوړي او کوترې ساتلې، د راتګ په و خت کې به مې هلته پرېښودلې، مګر کابل ته د وړلو او ساتنې اجازه مې نه درلوده.

يوه کال زه د چچو سره بلد شوم، هغه ماته يوه قزلاق له قفس سره راکړ او راته يې و ويل:
کوم وخت چې کابل ته ځې نو دا بېرته راکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

ما ورسره و منل.
هغه به یوه اندازه شولې را کولې چې مرغۍ ته یې ورکړم.
همدا راز یې ماته د ساتنې چارې و ښودلې.

هغه به په غولکه مرغۍ ویشتلې او ماته به یې هم راکولې، کله ناکله به یې ماته ویل:

ګاټي ټولوه!
زه به هم ځان او هم تاته پرې مرغۍ و ولم.
هغه یوه ښکاري تازي سپی هم در لود او د ښکار په ټولولو کې به یې ترې ګټه اخیسته.

هغه ماته هم غولکه جوړه او د ښکار چل یې راوښود، مګر د ښکار له پاره مهارت او اړین تمرین په کار وو.
کله نا کله به د دوی کور ته تلم.

هغه به تود جواری د کورنۍ تورې ګوړې سره راکوه او هم د هغه وریږداري به ماته د جوارو پلۍ او نیږې په جیب کې اچولې.

چجو د خان د کلا په مخ کې یوه لویه دبره او هر راز ونې په کې وې.

هغه به په غولکې باندې په ونو کې مرغۍ ویشتلې او زه به یې هم هڅولم چې په راکړل شوې غولکې باندې مرغۍ و ولم، مګر دا کار زما له پاره پیچلې و.
ځکه په دې کار کې بې تجربې وم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله به هغه زموږ دېرې ته راته، د مرغيو ښکار به يې کوه او مازديګر ناوخته به خپل کور ته تله.

زموږ د انګړ په منځ کې د نارنجو يوه غټه ونه وه، ونه خورا لويه او لوړه وه او شونې وه چې تر سلو کلو يې عمر ډېر و.

ونې کې د شپې له خوا راز راز مرغان کې ناستل او هر مازيګر، مخکې له ماښام نه به په ونه کې د شاروګانو او نورو مرغيو شور ماشور او غږونه اورېدل.

يوه ورځ چچو ماته و ويل:
کې دی شي يوه ماښام ستاسو کور ته راشم او تاته مرغۍ و ولم؟
ما ورته و ويل:
د انۍ (نيا) نه مې زه اجازه واخلم.
هغه و منله او وې ويل:
کورته لاړ شه او د انۍ نه دې اجازه واخله.
ما ورته و ويل:
ته په دېره کې اوسه!
هغه و منله،
دېرې لورې ته روان شو.
زه کور ته لاړم او د نيا څنګ ته نږدې شوم.
نيا مې را ته و ويل:
څه دې ويل؟
ما ورته و ويل:
چچوغواړې نن ماښام ماته د کور په نارنج ونه کې مرغۍ و ولې.
هغې و ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

کومه ستونزه نه شته.
زه يې پېژنم.
ما خپلې انۍ نه مننه و کړه او بېرته د باندې خوا په منډه شوم.
هغه غولکه په لاس او د مرغيو انتظار يې کوه.
زه ورته نږدې شوم او ومې ويل:
نيا مې و منله:
کومه ستونزه نه شته.
هغه ډېر خوشحاله شو او ماته يې و ويل:
زه اوس کور ته ځم.
ګاټې را ټولوم بيا ماښام ستاسو کور ته راځم.
هغه د خپل کور په لور روان شو.

زه د کلي د نورو کوشنيانو سره په ټال کې اخته شوم.
مازيګر شو او د ماښام په انتظار وم.
هوا لږ، لږ مخ په سړېدو شوه، ماښام را نږدې کې ده، او زه ورته خوشحالېدم.

ماښام را ورسيد، هوا لږ تياره شوه.
د کلي ملا د ماښام د لمونځ آذان و کړ.

د کلي نارينه هم سترې، ستومانه چې له ورځنيو دندو نه راغلي وو، د جومات د صوفې د ديوال د پاسه ناست، د سترِيا وېستلو او د ماښام د لمانځه په امېد وو.
چا چې اودس درلود ماجت (مسجد) خوا ته او چا چې اودس نه درلود د ويالې خوا ته د اودس کولو له پاره روان شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

زه چې ډېر کوشنۍ وم د لوې لارې په لور د چجو په انتظار شوم،
و مې کتل چې له لرې نه چجو را ښکاره شو.
زه ډېر خوشحاله شوم.
هغه رانږدې کې ده او زما خوشحالي هم ډېرېده.
هغه نږدې شو او ما ته يې و ويل:
دا ګاټې در سره واخله!
ما ګاټې واخيستل او کلاته روان شو.
موږ کلا ته ننوتو او له لنډ مزل وروسته دوېيمې او يا منځنۍ کلا
ته ورسېدو.

د کلا دروازه مې خلاصه کړه او نارنج د ونې خوا ته چې د ويالې
پر غاړه وه، و رسېدو.
ما د ګاټو کڅوړه پر ځمکه کېښوده.
چجو و ويل:
څلور پينځه دانې څنډ لرګي او اور کوټۍ (اور لګيد) راوړه.
ما اور لګونۍ او څنډو لرګي راوړل.

هغه هم غولکه له غاړې را و وېسته او له ځانه سره يې چک
کړه.

بيا يې راته د څنډو لرګي د لګولو او نېولو چل وښود،
هغه ښکار نه و پيل کړی چې زما نيا را ورسېده.
هغې و ويل:
ګورئ کوشنيانو!
په ونه کې چرګوړي او چرګانې هم کېښني، تاسو کوښښ و
کړئ چې هغه له منځه وې نه سئ.!؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

چجو و ویل:
سمه ده!
زه پوهیږم.
زما نیا بېرته لاړه، ما څنډو لرګی ولګاوه او چجو ته مې و ویل:
څه و کړم؟
هغه و ویل:
اوس څنډو لرګی لوړ و نیسه، تر څو چې مرغۍ و وینم.
ما څنډو لرګی و نیوه او هغه د مرغیو په وېشتلو پیل کړ.
په یوه ساعت کې یې تر شلو ډېرې مرغۍ و وېشتې.

کومه یوه مرغۍ چې په ویالې کې غورځېده هغه به په خپله په کوشنۍ ویالې کې ګډ شو او ورسته تر نیولو به یې په چاکو چې د لغمان ولایت د حیدرخانیو په بازارکې جوړ شوی و، حلاله وې او دیوال خوا یې اېښودې.

هغه د ونې لاندې د تیتو څانګو مرغۍ و وېشتې.
وې ویل:
نورې مرغۍ نه ښکارې!
کې دی شي خلاصې شوې وي او یا هم په دنګو څانګو کې وي.
ما ورته و ویل:
هغه غټې مرغۍ هم و وله!
هغه و ویل:
غټې مرغۍ شارو نومیږي.
د هغه غوښه ډېره کلکه او ژر نه پخیږي؛
له بله خوا خلک وایې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شارو غوښه حرامه ده.
ځکه چې:
شارو د انسان او نورو حیوناتو ژبه کوي.
هوا نوره هم تیاره شوه.
د ماسخوتن د لمونځ آذان ترغوږو شو.
چجو مرغۍ راغونډې او بیایې حساب کړې.
پوره دوه ویشت مرغۍ وې.
هغه ماته و ویل:
 څنډو لرګی مړ کړه چې کوم خواته اور خپور نه شي.
ما څنډو لرګی مړ کړ او هغه ته مې و ویل:
اوس خورا تیاره شوه.
هغه و ویل:
د کوټې نه الیکن راوړه.
زه کوټې ته د ننه شوم او الیکېن مې راوړ.
بیا هغه و ویل:
مرغۍ واخله او سبا یې پخې کړه.
ما ورته و ویل:
زه ټولې مرغۍ نه اخلم.
تا ډېر زیار وېستلی دی.
ځانته دې هم واخله.
هغه و ویل:
دا مې د تا له پاره ویشتې دي، نو ټولې یې واخله.
هغه زیاته کړه!
زه د ځان له پاره، سبا مرغۍ و لم.
ما د هغه خبره و منله.
هغه اضافي ګاټي ماته پرېښودل او وې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

پرګاټو سبا ښکار و کړه، تر څو بلد شي.
زه درنه لاړم، د خدای په امان.
ما هم و ویل:
خدای په امان.

ما مرغۍ کوټې ته دننه کړې.
د تره ښځې مې و ویل:
سومره ډېرې مرغۍ!
په رښتیا چې چجو ښه او زبردست ښکاري دی.
هغه خو اوس کوشنۍ دی.
د هغه نه به یوه ښه او زړور ښکاري جوړ شي.

زه خپل خوب ځای ته لاړم، د شپې مې ډېر ښه خوب و کړ او سهار چای ته پاڅېدم.

و روسته له چای خوړو د تره ښځې مې غږ و کړ:
د مرغیو نه درته څه پاخه کړم؟
ما ورته و ویل:
ترې کلولې پاخې کړه!
هغې و ویل:
سمه ده!
ته غرمې ته لږ و ختي راشه زه به تاته کلولې پاخې کړم.
ما و ویل:
سمه ده.
زه د کوره و وتم او خپله غولکه مې هم واخسته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګاټي مې په کوشني جېبونو کې ځای پر ځای کړل او کميس مې خورا دروند شو.
د کوره و وتم او مخ پر دېرې روان شوم.

غولکه راسره وه او پر الوتونکو مې ټکان (ګذارونه) کول، مګر مرغۍ ويشتل راته آسانه نه ول.

چجو زما نه پېنځه - شپږ کاله مشر و، مګر زما ښه ملګرى شو.
هر کال چې به د ژمي رخصتيو کې وطن ته تلم، لومړى به مې د هغه پوښتنه کوله چې چجو چېرې دى؟

هغه به هم زما په راتګ خوشحالېده، ما به ورباندى پټکې، دامونه، غولکې جوړولې او دواړو به يوه ځای ښکار هم کوه.

زموږ په دېره کې خورا اوچت او غټې د توت ونې وې، نورو کوشنيانو به په کې ټالونه اچولې وو، ماته به يې هم د ټال خوړلو وخت را کوه.

هر چا به کوښښ کوه چې زما سره ملګرى شي او زه به يې نورو کوشنيانو نه نازولم.

يوه ورځ مې له چجو وغوښتل چې زما له پاره ټال واچوي.
هغه و ويل:
د ټال اچولو له پاره غښتلې رسۍ ته اړتيا شته!
هغه و پوښتل:
په کور کې رسۍ لرئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما و ويل:
کورته لاړ شم، و ګورم.
زه کور ته د ننه شوم او د انۍ نه مې و پوښتل:
رسۍ لرو؟
هغې و ويل:
د څه له پاره؟
و مې ويل:
د ټال د اچولو له پاره!
هغې و ويل:
نه!
دومره اوږده او کلکه رسۍ نه لرو.
د کور نه و وتم.
چجو ته مې و ويل:
نه !
موږ په کورکې اوږده او کلکه رسۍ نه لرو.
هغه و ويل:
راځه چې د لوښو نه رسۍ جوړه کړو.
ما و ويل:
سمه ده!
لوښې به له کومه کړو؟
هغه و ويل:
د سرخکانو په کلي کې لوښې ډېرې دي.
د هغه ځای خلک لوښې د کابل د سيند له غاړې نه ريبي او د سوزولو له پاره يې کورته وړي.
ما و ويل:
هو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

د موټر نه مې ولیدل:
هغوی د انګړ په شا او خوا هم لوښې د دیوال په توګه تاوي کړې وې.
کله نا کله یې د وچولو له پاره په بامونو کې او هم د پلور له پاره د سړک غاړې ته غونډ وي.

هغه و پوښتل:
الته څوک پېژنې؟
ما و ویل:
الته زما د ماما ګانو او توړی (ترور) کورونه او د هغوی ځمکې دي.
هغه خوشحاله شو!
وې ویل:
څومره ښه کار!
سبا به ګډ لاړ شو.
ما و ویل:
سمه ده، سبا به لاړ شو.
ورځ تېره شوه او ماښام ورسېد.
هغه خپل کور ته لاړ.

زه هم د نورو هلکانو سره کور ته لاړم.
شپه تېره شوه او سهار شو.

مخکې تر دې چې له کوره و وځم د نیا کوټې ته و لاړم او ورته مې و ویل:
زه سرخکانو کلي ته ځم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې و پوښتل:
د څه له پاره؟
آیا مور دې درته څه ویلې دي چې توړۍ ته دې ورسوئ؟
ومې ویل:
نه!
د لوبنو له پاره.
هغه په خندا شوه او وې ویل:
اوس پو شوم.
ته خورا شوخ یې، پام کوه، ځان ژوبل نه کړې.
بیا به دې د پلار او مور په جنجال کې پاتې شم.
و مې ویل:
سمه ده، زه کوښښ کوم.
بیا یې راته و ویل:
کله چې دې خپله توړۍ ولیده زما سلامونه به پرې هم و وایې.
ما و ویل:
سمه ده.

بیا د کوره و وتم او دېرې خواته چې د کلي په مخ کې وه؛ و وتلم.
چجو هم د الوتونکو په وېشتلو بوخت و.

کله یې چې زه ولیدم، نږدې شو.
د جیب نه یې څلور وېشتل شوې مرغۍ راکړې او وې ویل:
دا مرغۍ کور ته وې سه او ژر بېرته راشه چې سرخکانو کلی ته ځو.
ما و منله او کور ته مې مرغۍ وېوړې.
بېرته راغلم او د چجو سره د سرخکانو کلي ته روان شوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

په لاره کې به یې ویل:
خدای و کړې چې لوښي ډېرې راکړي چې غټه رسی ورنه جوړه او د جومات د خوا په غټه ونه کې یې واچوم، چې ستا ټال تر ټولو اوچت ټال وي.
ما و ویل:
هغه به ماته ډېرې لوښې راکړي.
هغه زما توړی او الته مې ماما ګان هم شته.

د پخښو (پلې) لاره وه؛
هغه به په لاره کې پښتو لنډۍ هم ویلې.
یوه ګړی وروسته د سرخکانو کلي ته ورسېدو، هغه د کلي نه زما د توړی د کور پوښتنه و کړه.
کوشنیانو موږ ته د توړی کور وښود.
موږ کور ته نږدې شو، ور مو و ټکوه، د توړی کوشنی زوی را و وت او وې ویل:
د چا سره مو کار دی؟
ما و ویل:
توړی سره مې کار دی.
هغه و ویل:
ته څوک یې؟
ما و ویل:
زه ستا د توړی زوی یم.
هغه په منډه کور ته ننوت، او څو شېبې وروسته توړی مې دروازې ته راغله، هغې و پېژندم.
زه نږدې شوم، ما د هغې لاسونه ښکل کړل.
هغې هم زما سر او مخ ښکل کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

بیا یې د میلمه کوټې ته بلنه را کړه.
مور کوټې ته ننوتو او پر توشکه کېناستو.
د توړۍ کوشنیانو زمور تر شا یې بالښتونه کېښودل.
لږ زنډ وروسته یې د شیدو چای راوړ او وې پوښتل:
د سهار چای مو خوړلی دی؟
مور و ویل:
هو!
بیا هغې تود جواری هم راوړ او وې ویل:
دا په ګوړې خوږ جواری دی.
وې خورئ!
کې دی شي ورږي شوې اوسئ،
د پخښو مزل مو کړی دی.
بیا یې زما د مور، پلار، ورونو او خویندو پوښتنې و کړې.
وې ویل:
کله له کابل نه راغلې؟
ما و ویل:
یوه اونۍ کیږي.
وې ویل:
یوازې راغلی یې او که پلار سره دې؟
و مې ویل:
نه!
یوازې راغلی یم.
بیا چجو و ویل:
مور د لوښو له پاره راغلي یو.
هغې و پوښتل؟
په لوښو څه کوئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چجو و ویل:
ده ته ټال جوړ وم.
هغې و ویل:
سمه ده!
څومره چې غواړئ، وې یې سئ.
بیا یې چجو ته و ویل:
کوښښ و کړه چې زما خوریی درنه ژوبل نه شي.
هغه له یوې خوا نازولی او له بلې خوا اختر هم نږدې دی.
ده ته ډېر غښتلی ټال جوړ کړه!
چجو و ویل:
سمه ده!
زه به ورته غښتلی ټال جوړ کړم.
بیا چجو له ځایه پاڅېد او وې ویل:
موږ ځو.
توړی مې و ویل:
چېرته ځئ؟
اوس غرمه نږدې ده،
ډوډۍ و خورئ!
بیا لاړ شئ.
موږ و ویل:
مننه کوو.
موږ ځو.
هغې خپل زوی ته غږ کړ.
زوی یې راغی او وې ویل:
څه وایې؟
مور یې و ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی د لوښو ځای ته یوسه!
هغه و ویل:
راځئ!

موږ حرکت و کړ او د لوښو ځای ته لاړو.
چجو غټ پنډ خوښ او وې ویل:
دا پنډ راته په شا کړئ!
زما د توړی زوی پنډ ور په شا کړ.
د دریدو سره سم ترې چپه شو.
زما د توړی زوی و ویل:
داسې پنډونه ته نه شې وړئ!
باید چې یوه مشر کس مو له ځانه سره راوستی وی.
چجو و ویل:
اوس شوی ده.

بیا زما د توړی زوی و ویل:
تاسو دلته انتظار و کړئ!
زه یوه خر را ولم، تاسو ته به د یوه پنډ پر ځای دوې پنډونه لوښې وتړم.
تاسو به، پرته له ستونزو، کورته لاړ شئ!
موږ د سړک تر غاړې سیوري ته کېناستو.
څو دکیکې وروسته هغه خر را وست.
چجو او زما د توړی زوی د لوښو پنډونه پر خره و تړل او موږ ته یې و ویل:
اوس کولای شئ چې کور ته لاړ شئ!
ما ورته و ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

خر به څوک بېرته راولي؟
هغه و ويل:
د خره غمه مه کوئ!
هغه راپرېږدئ!
کولای شي بېرته کورته راشي.

موږ په خوشحالۍ سره مخ په کور روان شو او يوه ګړۍ وروسته، بېرته کور ته ورسيدو.
چجو لوښي د نور کوشنيانو په مرسته له خر را کښته کړې او خر يې بېرته لارې ته سم کړ.
خر سر ټيټ وا چاوه او د سرخکانو پر لور يې حرکت و کړ.

لوښي ډېرې وچې وې او چجو هغه په بيالې کې کېښودې تر څو لمدې شي.
دوې ورځې لوښي په اوبو کې وې.
پس له دوې ورځو چجو ډېرې ته راغی او ماته يې و ويل:
لوښي د رسۍ جوړولو له پاره تيارې دي.
زه به خپل مشر ورور ته غږ کړم چې رسۍ جوړه کړو.
ما و ويل:
سمه ده!
هغه کور ته لاړ او خپل مشر ورور يې راوست او په خپله يې لوښي له ويالې نه و ويستلې،
دواړو په ګډه د رسۍ په جوړولو پيل کړ.
هغوی به رسۍ جوړوله او بيا به يې د ونې څانګو سره اندازه کوله، تر څو لنډه نه وي.
رسۍ اوبدل (جوړول) خلاص شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

چجو ونې ته و خوت.
مشر ورور يې رسۍ ورکړه او وې ويل:
دواړه خوا يې ښې غوټه کړه، هغه رسۍ غوټې کړه او وېې ويل:
ته هم راپورته شه چې رسۍ شخه کړو.
د هغه ورور پورته شو.
هغه له ځانه سره يوه اندازه د شولو واښه هم اوچت کړل.
واښه يې د رسۍ لاندې او د څانګې پر سر کېښودل، رسۍ يې ټينګه کړه.
بيا دواړه را کښته شول.
چجو و ويل:
کار خلاص شو.
اوس ځوباړي ته اړتيا شته.

ما ته يې و ويل:
خپلو کروندګرو ته و وايه چې:
د ونو نه يوه سم لرګی چې اوږدوالې يې نيم ګز وي پرې کړي.
زموږ تر خوا د يوه کروندګر يوه زوی و.
هغه و ويل:
موږ په کور کې وچ ځوباړی لرو،
سم دلاسه يې راوړم، د ونې وهلو ته اړتيا نه شته.
هغه کورته لاړ.
ژر بېرته راستون شو،
ځوباړی يې له ځانه سره راوړ.
چجو او د هغه مشر ورور ځوباړی د رسۍ په کوزه خوا کې ټينګ کړ، بيا يې په خپله څو ټالونه و وهل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته يې ماته غږ کړ:
دا دی!
ستا ټال جوړ شو.
اوس په کې بې غمه ټالونه وهه.
ما ټال پيل کړ.
هغه و ويل:
په دې ټال کې دوې کسان هم کولی شي يوه ځای ټال و خوري،
ځکه چې ټال ډېر غښتلی دی.
ما د ورځې نيمه ګړی ټال، بيا به وروسته نورې لوبې کولې.
وخت تېرېده،
ښکار مخ په لږېدو شو،
د مرغانو برکت له منځه لاړ،
کلونه تېر شول،
حکومتي، بد لونونه منځ ته شول.
خلکو د دام په عوض د مرغۍ نېولو له پاره د ملټين د دارو ګانو
نه کار اخيست.
د ورځې په سلګونو مرغۍ، بې ځايه له منځه تللې.
دا يوه بې رحمه کار و،
وروسته له څو کالو چا د مرغانو غږ هم نه اورېده.
کروندګر (دهقانان) دې کار ته خوښ ول.
او ويل به يې:
د مرغانو د های او هوۍ نه، بې غمه شو.
د مرغانو شړل د غنمو پټو نه خلاص شو.
اوس کومه اجل نيولې مرغۍ که پيدا شي، هغه هم کولای شو چې
په غولکه و ولو.
چجو دام اېښودل يې له لاس ورکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

د اچي (لويه دوشاخه لرګی چې په موقت ډول د دام د ټولولو له پاره ترې ګټه اخيستل کې ده) تش کړي.
دامونه يې ټول او د کوټې په چت کې يې و ځړول.
بېرته يې د پټکو کېنولو ته مخه و کړه، مګر مرغۍ نه وې او دی به مازيګر په تش لاس، کور ته روان و.

هغه بل شوک و کړ، لکه د پلار په څېر يې يوه باز د ولايت په بازار کې وا خيست.
هغه يې د ښکار له پاره و روځه او کله نا کله به يې پرې ښکار هم کوه.
ښکار نه وو.
د باز ښکار شوې مرغۍ به يې بېرته باز ته ورکولې چې باز پرې موړ شي.

چجو بيا ماهيانو نيولو ته مخه و کړه.
يوه لوی جال يې واخيست، او د کلي ځوانان يې له ځانه سره ملګري کړل.
هغوی به د ورځې د کڅ او درونټې سيمې ته د ښکار له پاره تلل،
ښکار شوي کبان (ماهيان) به يې په خپل منځ کې وېشل او پاتې برخه به يې په بازار کې پلورل.
کله به د ورځې له خوا خپل باز يې له ځانه سره ګرځاوه، غولکه به يې هم په غاړه، تازي سپی (باټو) به هم ور پسې و، کله به ترې مخکې و.
د ويالو پر غاړه ګرځېده،
د ونوڅانګو ته به يې کتل.
جېبونه به يې له ګاټونه ډک ول، کميس به يې هم خورا دروند و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

د جېبونو خولې به يې هم شکېدلې وې.
د غاړې تنې يې هم خلاصه او د پر توګ پايڅې به يې هم لمدې وې.
دا ځکه چې د يوې مرغۍ د ويشتلو له پاره به، په اوبو کې ګډ شو،
ځانه ته به يې پام هم نه و،
يوازې!
مرغۍ به يې په ځانګو کې لټولې.
د سهار د چای نه وروسته تر ماښامه به ګرځېده، د غرمې ډوډۍ په خيال کې به هم نه و.
کوم وخت چې تږی کې ده د ويالې په اوبو به يې خپله تنده ماتوله.
د توتانو په وخت کې به يې خپله خېټه په توتانو مړوله او بيا به کور لوري تله.
کله به هم د ببهي د ونی لښتې پرېکولې او د هغه نه به يې کپسونه جوړول.
کپسونه به يې، په بازار او يا کليو کې خرڅول.
هغه د شوک کارونه لړ شول او دی اړ شو چې، د درمندونو پاکولو ته مخه و کړي.
دا کارونه هم موسومي وو، يوازې د غنمو او شولو د درمندونو په وخت کې.

بيا يې د ونو وهل او لرګيو ماتولو کار پيل کړ.
ونې به يې په درېيمه برخه ماتولې او د ونو د خاوند کورته به يې هم وړلې.

د کبانو (ماهيانو) د نېولو کار چې يوازې د ژمي په موسوم کې تر سره کېدل، هغه هم د سياسي بدلونو له کبله مخ په پيکه کېدو شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوی نسل چې د باندنیو (بهر) ملکونه نه راغلي ول، د جال په ځای به یې د جنراتور، لاسي بمونو او د روسانونه پاتې شوي ټانکونو مرمۍ نه ګټه اخیستله.
په دې کار کې به غټ او کوچني کبان له منځه تلل، چې تاوان یې نه یوازې چجو، بلکه ټول ولس ته هم وو.

په دې توګه د ټاټوبي کبانو(وطني ماهیانو) نسل مخ په کمېدو او د بهرني د فارمونو کبان په ښارونو، کلیو او بانډو کې مخ په ډېرېدو شول.

چجو به خپه ښکارېده، ځکه چې د ده د خوښې کارونه په لړېدو وو.
یوه ورځ چجو ولایت بازار ته د نوي کار او بار په اړه لاړ، فکر یې کوه چې ګوندې کوم نوی کار و مومم.
هغه بازار ته ورسېد.
باز یې په لاس او تازي سپی (باټو) یې هم تر څنګ وو.
په بازار کې اخوا، دیخوا و ګرځېد، څه نوی شی یې پیدا نه کړ.
ډېر ستومانه شو.
بیا یې د لویې ویالې خوا چې باچا ویاله (شاه جوی، پاچا جوی) نومېږي مخه و کړه، ویالې ته ورسېد.

لومړی یې خپله د ویالې نه پر لپو اوبه واخیستې او وې څکلې، بیا یې وروسته په یوه لاس کې اوبه اخیستې او باز ته به یې ورکولې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

د ده تر څنګ د هغه تازي سپی هم سر اوبو ته ټیټ کړ او خپله تنده یې ماته کړه.

چجو بېر ته مخ پر بازار روان شو، د یوې غټې ونې لاندې یې خپل څادر چې څو ځایه پیوند شوی او شکېدلي وو، اوار کړ.
ونې ته یې ډډه و کړه، سپی یې هم خوا ته و غځېد.
باز یې پر لاس او غولکه یې هم په غاړه وه.
جېبونه یې خورا درانده وو، ورو، وور یې ګاټي له جېبونو نه خالي کړل، دا یې یوه ګاټی، دایې دوې ګاټي، دا یې درې ګاټي، دایې څلور ګاټي، دایې پېنځه ګاټي، دایې شپږ ګاټي، دایې اووه ګاټي، دایې اته ګاټي، دایې نهه ګاټي، دایې لس ګاټي او دایي ... . شل ګاټي؛ تر څنګ یې شمېرلې کېښودل او سوچ یې و کړ:
ګوندې مرغۍ په څانګه ښکاره او زه یې و ولم، مګر د الوتونکو غږ ورک وو.
په څانګو کې څه نه ښکارېدل.
دی په سوچ کې ډوب شو.
ښار آرامه و، د نن په شان ګڼه ګونه نه وه، نه هم د اوس په شان موټر ول؛ کوم، کوم موټر به د کابل یا د جلال آباد ښارونو نه راغی او یا به هم بېرته روان شول.
موټر سیکلونه او باسیکلونه هم خورا لږ او د خلکو اخیستلو وس هم ډېر لږ وو.
خلکو به مرکز ته په خرو یا هم پلې مزل کوه.
د چجو سترګې به کله پټې او کله به خلاصې شوې.
ورو، ورو پرې خوب راغی او ویده شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خوب کې ګوري چې يوه موټر يې تر څنګ و دريږي او يوه تن (کس) چې جامه يې عربانو ته ورته او پر سر يې تور چلتار دی ور نږدې کيږي.
هغه ترې پوښتنه کوي چې:
دا باز او سپی دې خرڅوې!!؟
چجو ورته وايي:
نه!
زه پر دواړو ښکار کوم او ځانته پرې نفقه برابره وم.
بيا عرب و پوښتل:
زه تاته ډېرې پيسې در کوم، کومې چې د ستا او کورنۍ له پاره، د کلونو بس (کفايت) و کړي.
چجو په چرت کې ډوب شو او وې ويل:
زه د ورور سره مې مشوره کوم، بيا به سبا ته احوال درکړم.
عرب و ويل:
نه!
اوس خپله پرېکړه وکړه!
سبا زه بل ولايت ته ځم.
چجو و ويل:
مشکل نه شته!
بل سبا خو به راځې؟
عرب و ويل:
نه!
بيا به هيڅ کله را نه شم.
چجو و ويل:
لږ وخت را کړه چې ښه سوچ و کړم.
عرب و ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمه ده !
خپل سوچ و کړه!
لږ څند وروسته يې پرې غږ و کړ.
سوچ دې و کړ؟
چجو و ويل:
هو!
ما خپل سوچ و کړ.
عرب و ويل:
نتيجه څنګه شوه؟
چجو و ويل:
زه موافق يم.
پېسې را کړه، باز او سپی در سره وې سه.
هغه باز ورکړ، سپی له عرب څخه و ډار شو، لږ لرې و درېده او بيا مخ په کور روان شو.
چجو هر څه سپي ته نارې کړې:
باتېو!
باتېو!
و درېږه!
مه وېرېږه!
مګر!
سپی ورو په ورو ليرې کې ده.
چجو په غصه شو.
سپي خوا يې منډه کړه چې له غاړې و نيسي.
هغه چېغه کړه او وې ويل:
و درېږه سپيه!!!؟
چيرې ځې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

په دې وخت کې هغه د خپل په غږ، له خوبه را ویښ شو.
ګورې چې ځای شته مګر جولا نه شته.
خورا خواشینی شو.
پرې د مازیګر لمر راغلی و.
باز یې هم تږی شوی و.
خپلې سترګې یې و مښلې او له ځایه پاڅېد.
دېخوا او هغې خوا ته یې و کتل!
کوم، کوم نفر به په سړک تېرېده.
هغه هم نیت و کړ چې کور خوا ته روان شي.
له ځانه سره یې و ویل:
کاشکې دا خوب نه وی؛
په رښتیا وی.
اوس به مې ډېري پیسې درلودې او دوکانداري به مې پرې کوله.
بیا یې و ویل:
توکل په خدای!
هر شی په نصیب او قسمت کېږي.
مازیګر نا وخته کور ته ورسید او باز یې د کوټې په منځ کې کوم لرګی چې ده ورته په دېوال کې ټومبلی و، کېښنو.
خپله ببر ته د باندې شو.
غولکه یې له غاړې خلاصه او جیب ته یې لاس کړ چې ګاټې را و باسي، ګورې چې په جېب کې یې ګاټې
نه شته.
په یاد یې شو چې تر کومې ونې لاندې ویده شوی وو، ګاټې یې له هېره وتلې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي خوا او هغې خوا و ګرځېد او څو ګاټي يې پيدا او په جېب کې يې واچول، بيا د ونو پر لور روان شو.

هوا تياره او ماښام نږدې کې ده، مګر د الوتونکو درک نه لګېده.

سترګې يې پر څانګو خښې وې او وې ويل:
ګوندې کومه مرغۍ راشي چې د باز د خوراک له پاره يې ښکار کړم.

دی په سوچ کې و چې يوه اجل نيولې مرغۍ د ونې پر يوې څانګې کېښناسته.
هغه د غولکې کاسې ته ګاټي د ننه کړ او وروسته د نخښې نېولو نه يې پر مرغۍ ټک کړ، او وې ويل:
الله اکبر!!!
مرغۍ بېچاره پر ځمکه و لوېده او چېغارې يې کړې.
هغه سم د لاسه خپل تېره چاکو را و باسته او د مرغۍ خواته يې منډه کړه.

مرغۍ يې و نيوله، پر اورمېګ يې چاکو کش کړ او مرغۍ يې حلاله کړه.
بيا يې مرغۍ وزرپېچه او جيب ته يې دننه کړه، ځمکې ته يې لاس کړ او څه تازه واښه يې و شکول، خپل چاکو يې پرې پاک کړ او واښه يې بېر ته ځمکې ته ګذار کړل.
چاقو يې بند او په بل جيب کې د ننه کړ.
ويالې خواته روان شو.
خپل لاسونه يې و مېنځل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

بيا يې په لپه اوبه و څښلې.
وروسته يې خپل مخ هم ومينځه.
بيا يې د ويالې نه خېځ کړ چې اخوا تېر شي، مګر پښه يې و ښوېده او لويې ويالې کې و غورځېد.
کالي يې لامده شول.
د بيالې نه په غصه و وت او کور ته روان شو.
کورته ورسېد .
کوټې ته د ننه شو، اور لګيد يې واخيست او د ځراغ بلې لورې ته روان شو.
ځراغ (شيطان ځراغ) يې روښانه کړ، بيا د باز خوا ته روان شو.
مرغۍ يې له جيب نه را و وېسته او د ښکو په پاکولو لګيا شو.
مرغۍ يې پاکه کړه او باز خوا ته يې و نيوله.
باز هم مرغۍ په پنجالو کې و نيوله او پر خوراک يې پېل کړ.
په دې وخت کې ورور يې کوټې ته راغی او وې ويل:
چجو!
راشه د ماښام ډوډۍ تياره ده.
هغه و ويل:
څه شی دی؟
ورور يې و ويل:
د کچالانو پياوه او جواری دی.
اوس خو نه ستا کار او بار شته او نه زما،
پخوا به هره شپه د مرغيو پياوه وه.
هغه ډوډۍ و خوړه او تريخ چای يې په پياله کې واچاوه، خپل د خوب کېسه يې ورور او ورېنداري ته و کړه.
هغوی په خندا شول او وې ويل:
کاشکې خوب نه وی!

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ به اوس پیسې درلودې.
هغه بېر ته خپلې کوټې ته راغی.
د عرب په سوچ کې و.
خپله توشکه یې اواره کړه، بالښت یې سم او سر یې پرې کېښود.

وخت تېر شو.
لومړی یې باز مردار شو.

څو کاله وروسته یې سپی هم مردار شو.
هغه ته یوازې غولکه او څو دامونه پاتې شول.

مرغۍ ډېرې لږې او هغه به هم د شولو د پخېدو په وخت کې را څرګند کېدلې، دا مرغۍ به د هندوکش د غرونو د لوړو لړیو، کاوون غره او کابل شمالي ولسوالیو د انګورو د خوراک نه وروسته پیدا کې دلې.
ښکاریان یې هم ډېر شوي وو، ډېرو وګړو ټوپک پېرودلي وو او په هغه به یې ښکار کوه، په یوه ډز به یې لسو نه تر شل مرغۍ ویشتلې.
چجو د ښکار مینوال و،
هغه د ټوپک د اخیستلو وس نه در لود.
هغه به خپل ښکار په غولکه کوه.
په ټوله ورځ کې به یې دوې، درې مرغۍ ویشتلې، بیا به یې کور ته وړلې چې ترې پیاوه پخه کړې.
وخت تېر او چجو زلمی شو،
تل به یې له همزولو سره په ښکار کې اخته او سر ګر دانه و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښونځي د لوستلو مینه یې هم نه درلوده او همدا راز کلي ته نږدې کوم ښونځی هم نه وه.
د کلي ټول خلک بې زده کړې وو.
په کلي کې یوازې د خان ځامن ښونځي ته تلل، د کلي نور خلک به څه دیني زده کړې د ماجت (مجت، مسجد) د ملا امام څخه کولې.
خلک هم حریص نه ول، پر لږو به یې قناعت کوه او خپلې چارې به یې مخ ته وړلې.
چجو به کله نا کله د خپل خوب په سوچ کې ده او د ولایت بازار ته هم ورته.
یوه ورځ چې ډېر خپه و، د ادېنې (جمعې) ورځ وه، ولایت د بازار پر لورې یې حرکت و کړ. پر لاره به یې په زړه وړ ګاټې ټولول او په جېبونو کې یې اچول.
کوښښ به یې کوه چې د ونو سره نږدې لارې نه ولایت بازار ته و رسېږي.
مزل یې ورو و، ځکه هغه به ونو ته کتل چې مرغۍ هم ښکار کړي.

بازار ته ورسېد شا او خوا به یې کتل چې خلک د خرڅلاو له پاره څه راوړي دي؟
ښکار شوې مرغان شته او که نه؟
کله به د سړک په یوې خوا او کله به پر بله خوا د خرڅونکو ننداره کوله.
غرمه نږدې شوه او دا هم سترې شو، ځان یې یوې لویې ونې ته و رسو.
هلته و درېد،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځانګو ته يې نظر واچاوو.
خو مرغۍ نه وې.
ځو شېبه تر ونې لاندې و درېد.
د سړک بلې خوا ته يې نظر واچاوه چې سترګې يې پر خپل انديوال ولګېدې .
د انديوال پر لاس يې باز و.
ورمنډه يې کړه او د سړک نه وا وښت، ملګري ته يې ځان و رساوه او روغبړ يې ورسره و کړ.
ملګرى يې هم د چچو په ليدو خوشحاله شو.
چچو و پوښتل:
روزګار څنګه تېرېږي؟
هغه و ويل:
بد، نه دی؛
مګر ښکار خورا کم شوی دی، ځکه خلک د مرغيو نيولو له پاره د ملتين پوډر نه کار اخلې او دا کار د مرغانو د ورکېدو سبب شوی دی.
ملتين پوډر د انسانانو له پاره هم خطر ناک دی، کوم چې د ملتين په ذريعه مرغۍ نيسي او يا يې خوري.
چچو و ويل:
د باز ښکار څنګه دی؟
هغه و ويل:
مرغۍ هيڅ نه شته!
د باز مړول هم آسانه کار نه دی.
چچو و پوښتل:
باز دې چېرته نيولی دی؟
هغه و ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بګرام په ساپې غره کې.
چجو و ويل:
هلته بازان ډېر دي؟
هغه و ويل:
هو!
هلته ډېر مشهوره بازان شته، کله نا کله عربان هلته ځي، بازان په ډېره لوړه (اوچته) بيه پېري او خپل هېوادنو ته يې د ښکار له پاره وړي.
چجو د باز په پښه کې يوه کوشنۍ کړۍ و ليده او له ملګري يې و پوښتل:
دا کړۍ تا د باز په پښه کې اچولې ده؟
هغه و ويل:
نه!
کله چې ما و نيو دا کړۍ يې په پښه کې وه.
چجو و ويل:
دا کړۍ لکه د سپينو زرو غونديې ښکاري.
ملګري يې و ويل:
هو!
مګر سپين زر نه دي.
ما زرګر ته ښودلې دي.
چجو و ويل:
په کړۍ کې ليکنه ښکاري.
ملګري يې و ويل:
هو!
مګر زه او ته يې نه شو لوستلی، ځکه چې زده کړې نه لرو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوي په خوړو خبرو اخته ول چې نا څاپه يو موټر راغی او د دوي تر خوا و درېد.
يوه سړي چې اوږده سپين کالي يې اغوستي، خاصې چپلکې يې په پښو، پر سر يې سپين څادر او تور چلتار و، دوی ته نږدې شو.
په عربي يې و ويل:
دا باز ليدی شم؟
د چجو ملګري و ويل:
پو نه شوم!
په پښتو يې و وايه.
عرب په اشاره ورته و ويل:
باز کتلی شم.
هغه و ويل:
هو!
واخله!
عرب باز پر لاس کېښنو او ننداره يې پېل کړه.
هغه د باز پښو ته ځيرشو، چې و ګوري پنجې يې کوم نقصان و نه لري او هم اټکلي عمر کچه (تقريبي سن) يې معلوم کړي.
هغه کړی ته ځير شو.
په لوستلو يې پېل کړ، ګورې چې دا باز د قطر د هيواد نه بېرته وطن ته راغلی دی.
خورا حيران شو،
عرب و ويل:
دا خرڅوې؟
د چجو ملګری پوه نه شو.
بيا عرب له جيبه کڅوړه را و وېسته چې په کې پيسې وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

هغه کاغذي درهم و وېستل،
هغه ته يې اشاره و کړه چې څو دانې در کړم؟
د چچو ملګرى خورا خوشحاله شو او دواړو مشوره و کړه اوځنډ وروسته يې و ويل:
لس دانې!
عرب پو نه شو.
بيا يې د ګوتو اشاره و کړه.
د چچو ملګرى لس ګوتې ور وښودې.
هغه هم لس دانې، لس درهمه بانک نوټونه ورکړل، باز يې واخيست او موټر لوري ته روان شو.
عرب ښار کې خپل موټر سره دېخوا او هغې خوا و ګرځېد او خيال يې دا وو، چېرې کوم بل باز هم پيدا او وپېرې.
مګر!
بل چانس يې نه درلود او يوه ګړۍ وروسته بېرته مخ په کابل حرکت و کړ.
د چچو ملګرى ډېر خوشحاله شو.
چچو ته يې د پيسو خواست وکړ.
چچو و ويل:
مننه کوم!
اوس ورته اړتيا نه شته!
کله چې اړتيا شوه، بيا به در باندې غږ و کړم.
هغوي تر مازيګره په ښار کې ول، ماښام نږدې شو.
بيا يې سره خداى پاماني و کړه او هر يو خپل کور لورې ته روان شول.
وخت تېرېده او چچو هم مخ په زړېدو شو.
په ږيره او وېښتانو کې يې سپين ولګېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر چا به ورته ویل:
چجو واده ولې نه کوې؟
هغه به ویل:
په څه شي واده و کړم، له یوې خوا کار او بار نه شته او د بلې خوا د و لور پیسې هم نه لرم.

بهر ته د کار موندلو له پاره هم نه شم تللی، ځکه چې زده کړې نه لرم.
خورا وخت تېر شو او دی هم د نورو په شان بې ښځې (مجرد) پاتې شو.
خپل ژوند به یې په کوشنیو کارونو تېر وو، ځان به یې پرې چلوه.
یوه ورځ تر ونې لاندې ناست و، په سوچ کې ډوب و، په زړه کې یې د عرب د باز اخیستلو انځور را تېر شو.
له ځانه سره یې و ویل:
ښه به وي چې زه هم بګرام ته لاړ شم، ګوندې کوم ښه باز و نیسم او په عربو به یې و پلورم، بیا به په هغو پیسو واده و کړم او خپل کور به پرې ودان کړم.

کلونه تېر شول او هغه نورهم بوډا شو، د بګرام خیال او هوس به یې کوه، مګر هلته یې ځوک نه پیژندل چې څو ورځې او شپې پاتې شي.
همدا راز په غرونو کې ګرځېدل، ملګري، خوراک او اوبو ته اړتیا وي.

یوه ورځ یې پرېکړه وکړه چې کابل ته او بیا وروسته د بګرام ولسوالی، د ساپي غره ته لاړ شي، چېرې چې د بازانو ځالې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیدا کیږي او که سالو، تک، درې، ناوی لوړو غرو ته لاړ شم چې د بازانو ټاټوبی دی او ځینګرې ځالې لري.
شپه یې خوب و نه کړ او د سهار د لمانځه نه وروسته یې د خپل ورور، چې په لاره کې به ډېر په سختې او امسا په مرسته ګرځېده، او خورا بوډا شوې و، و ویل:
ما د بګرام نیت کړی دی،
هلته ځم چې باز ښکار کړم.
هغه و ویل:
ته هم زما په شان بوډا شوی یې.
د ستا تګ سره موافق نه یم.
ځوک به درپسې و ګرځي، زما په نصیب کې هم اولاد نه شته.
ستا په نصیب کې واده نه و، که نه ستا زامن به زلمیان ول.
چجو و ویل:
زه د خپلې پریکړې نه، نه ګرځم.
بیا کور ته د ننه شو.
هغه له ځانه سره خپل جوړ شوي دامونه، غولکه، ډوډۍ، جواری، ایشولې اګۍ، پیاز، مالګه او د خټو کوزه د اوبو ښښلو له پاره واخیسته بیا یې ورور او ورېنداري نه خدای پاماني واخیسته او د سرخکانو دو سرکې پر لور روان شو.

په لاره کې به یې چې کله خلک په مخه ورتلل، ویل یې:
د خدای پامان،
خلکو به ویل:
له خیره!
ده به ویل:
بګرام ته ځم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

خلکو به ویل:
په خیر لاړ شې.
په مخه دې ګلونه!
ګړی مزل وروسته د سرخکانو دوسرکې ته ورسېد، د موټر په انتظار شو.
هوا ډېره توده وه، د دوبې ورځې وې، هغه د سړک تر ځنګ پر یو غټ کاڼي کښېناست او خپل څادر یې پر سر واچوه.

یوه ګړۍ وروسته د کابل ښارموټر له جلال آباد نه را ورسېد، هغه د موټر جنګلې ته و خوت او موټر هم حرکت و کړ.

د ده په ژوند کې د کابل ښار لومړی سفر و.
د موټر د جنګلې نه به یې یوې خوا اوبلې خوا، اوچتو غرونو ته کتل او له ځانه سره یې ویل:

کاشکې دا بازان په دغو غرونو کې اوسېدی، زما له پاره به یې نیول هم آسانه کار وو.

د هغه وخت د غټو موټرو چټکتیا هم ډېره لږه وه، ورو، ورو به یې مزل کوه،
په جنګله کې یې د نورو سره په خبرو پیل و کړ او د بازانو د نیولو خبرې به یې کولې، چا به دا کار د ده له پاره خورا پیچلی باله، ځکه چې هغه اوس بوډا شوی و، دومره د غرونو مزل، لوړې او تندې وس یې نه درلود.

چا به ورته ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځه بابا!
تر دې نيت دې تېر شه!
دا خورا پېچلی کار دی او ته يې نه شې کولای.
چېرته به مړ يې، ستا مړی به څوک بېر ته وطن ته وړي سي.

هغه و ويل:
اوس مې نيت کړی،
و ګورم چې څه کيږي؟
هغه به د خپل ښکار او ماشومتوب کېسې کولې او نورو ورته غوږ نيولی و، ځکه ډېرې په زړه پورې وې.
موټر مزل کوه او چجو هم د ژوند ښکلې کېسې.
وخت ماسپښين شو،
موټر کابل ته و رسېد،
بيا موټر يوه سرای ته دننه شو او و درېد.
د موټر کلينډر، جنګلې ته و خوت او د خلکو يې کرايه ټوله کړه.
بيا يې و ويل:
ستړي مه شي، سفر پای ته و رسېد.
دلته جومات او د اوداسه ځای هم شته،
بله خوا کوچنی هوټل او د شپې د پاتې کېدو ځای هم لري.
چجو هم له جنګلې کوز شو او مخ په هوټل روان شو.
هوټل ته دننه شو او پر تخت کښېناست.
خپله غوټه يې ترڅنګ کېښوده.
د هوټل شاګرد نږدې شو، وې پوښتل:
څه فرمايش لرې؟
هغه و ويل:
چای او ډوډی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

زه له ځانه سره اېشولې اګۍ او مالګه هم لرم.
شاګرد چای، پیاله راوړه او ده ته یې و ویل:
دا دی ستا چای،
بوره هم له دې بوتل نه واخله!

هغه چای د نانوايي تودې ډوډۍ سره و خوړ، بیا یې شاګرد ته غږ کړ:
شاګرد راغی او وې ویل:
بابا !
څه خدمت و کړم؟
چجو و ویل:
زه د شپې دلته پاتې کېږم او سهار وختي بګرام ته ځم.
شاګرد و ویل:
سمه ده،
د بګرام موټر هم د هغه بل سرای نه ځي.
چجو و ویل:
زه د لمونځ له پاره جومات ته ځم.
پنډ به مې چېرې کېږدم؟
شاګرد و ویل:
دلته، تر تخت لاندې یې کېږده.
چجو خپل پنډ تر تخت لاندې کېښود او د هوټل نه د باندې شو.
کابل کې هوا لږه سړه وه، نرى باد چلېده.
چجو اودس و کړ او لمانځه ته روان شو.
د ماسخوتن له لمانځه نه وروسته هوټل ته راغی او پرتخت کښېناست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

هوټل کې د راډیو غږ و، کله به یې خبرونه او کله به یې بدلې هم اېښودلې.
شپه پخه شوه او شاګرد غږ کړ:
مسافرو!
د الیکن تېل لږ دي.
شپه جوړه کړئ!
د سهار لمانځه له پاره، زه تاسو وېښوم.
چجو هم ویده شو.
سهار ورسېد او شاګرد غږ کړ!
هله!
پاڅېږئ!
د لمانځه وخت دی.
مسافر را پورته شول، د اوداسه او لمانځه له پاره جومات لورې ته روان شول.
چجو هم د نورو په شان جومات خوا ته روان شو، لمونځ یې په جمعې سره ادا او بېرته هوټل ته ستون شو.
پرتخت کښېناست او د هوټل شاګرد ته یې غږ کړ.
ماته شین چای راوړه.
شاګرد چای راوړ.
هغه چای وڅښه.
بیایې شاګرد ته و ویل:
د بګرام د موټرو اډه چېرې ده؟
د هوټل خاوند و ویل:
اول خپل حساب پاک کړه.
بیا زه درسره خپل بل شاګرد لیږم.
چجو خپل د پیسو حساب پاک کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

بیا د هوټل مالک پر خپل بل شاګرد غږ کړ:
الکه!
دا بابا د بګرام د موټرو اډې ته ورسوه او ډېر ژر بېرته راشه چې
د هوټل صفايي و کړې!
شاګرد و ویل:
سمه ده!
هغوی د بګرام د هډې پر لور روان شول.
اډې ته ورسېدل،
شاګرد چې ډېرې درېوران پېژندل پر موټروان يې غږ کړ:
دا بابا ته په جنګله کې ځای ورکړه،
مسافر دی.
پېسې لرې لري.
بیا شاګرد و ویل:
بابا!
په مخه دې ګلونه!

شاګرد بېرته هوټل ته ستون شو.

چجو د موټر په جنګله کې وخوت .
پټو يې کېښود او خپله يې ورته اړخ و لګو.
څنډ وروسته، موټر ډک شو.
د بګرام پر لور يې حرکت و کړ،
هوا ډېره ښه وه، دومره ګرمي نه وه لکه د لغمان د ولایت.
لمر و، آسمان شین، باد چلېده، هرې خوا دښتې شنې او غرونه
روښانه ښکارېدل.
چجو په سوچ کې ډوب و او له ځانه سره يې و ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه به چېرته پاتې شم؟
بازان به ځنګه و نيسم؟
له ځانه سره يې سوچونه وهل او غرونو خوا ته به يې کتل.
موټر د بګرام خوا ته نږدې شو، نا څاپه پر يوه باز چې په هوا کې ډېر تند وزرونه وهل، ولګېدې.
باز داسې ښکارېده چې کوم ښکار يې تر نظره دی.
چجو ډېر خوشحاله شو او په زړه کې يې و ويل:
چجو!
اصلي ځای ته را ورسيدې، که خدای کول، ښه بازونه به و نيسې او بيا به يې په عربو و پلورې.
مزل لنډېده او موټر هم ولسوالۍ بازار ته نږدې کې ده.
بازار راو رسېد، موټر يوه سرای ته دننه شو او لږ ځنډ وروسته و درېد.
کلينډر غږ کړ!
کرايې را واخلئ!
و ګورئ چې په موټر کې موخه پاتې نه شي.
چجو خوشحاله ښکارېده او د موټره کوز شو.
کرايه يې ورکړه او د سرای نه د باندې و وت.
د سرای د باندې د دېوال تر څنګ و درېد، په سوچ کې شو او له ځانه سره يې و ويل:
خدايه!
شاوخوا سپېرې دښتې دي،
غرونو خوا ته هېڅ ونې او شينوالی نه ښکاري!
زموږ لغمان خو ډېر شين و،
شنې ونې، شنه فصلونه، ډکې د اوبو ويالې!
ديوال خواته ولاړ و چې يوه تن ور نږدې شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

په دری ژبه يې و ويل:
کاکا!
,, توخانه نمی روی؟
یا منتظر کسی هستی؟،،
چجو په دری ژبه نه پوهېد او په پښتو يې و ويل:
پوی نه شوم.
سړي و ويل:
تو مسافر هستی؟
چجو د مسافر په کلمه پوه شو او وې ويل:
هو!
زه مسافر يم.
نږدې جومات شته؟
هغه ورته د جومات لاره وښوده او ترې روان شو.
چجو جومات ته ورسېد.
د يوه سړي نه يې پوښتنه و کړه:
جومات مسافر خانه لري؟
هغه و ويل:
بلی!
دارد!
بيا يې د جومات حجرې ته اشاره و کړه او وې ويل:
کاکا!
آنجا مسافرخانه است.
چجو و ويل:
ډېره مننه!
هغه پوی نه شو او وې ويل:
خو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

درست است.
چجو د مسجد حجرې خوا ته روان شو، ګورې چې دروازه يې تړلې ده.
د دروازې تر خوا کښېناست او غوټه يې هم کېښوده، بيا يې ځادر اوار کړ، غوټه يې سر ته کېښوده او لږ خوب يې و کړ.
مئوزن د مازيګر په آذان پيل کړ.
چجو له خوبه راويښ شو.
مئوزن هم د آذان نه خلاص شو،
د چجو څنګ ته نږدې شو او وې پوښتل:
کی را کار داری؟
چجو و ويل:
پوه نه شوم!
مئوزن په پښتو ژبه پوهېده او ورنه يې په پښتو و پوښتل:
مسافر يې؟
چجو و ويل:
هو!
بيا مئوزن و پوښتل:
د کوم ځای نه راغلی يې؟
چجو و ويل:
د لغمان د قرغيو ولسوالۍ نه.
مئوزن و پوښتل:
د څه له پاره دلته راغلی يې؟
چجو و ويل:
زه يوه ښکاري يم او د ښکار له پاره دلته راغلی يم.
مئوزن و ويل:
د څه شي ښکار له پاره؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه و ویل:
د بازانو ښکار له پاره،
مئوزن و ویل:
بازان خو د غرونو په جګو ځایونو کې اوسېږي،
بیا یې و ویل:
ته یوازې یې او که بل څوک هم درسره شته؟
چجو و ویل:
نه!
زه یوازې یم.
مئوزن و ویل:
د تا له پاره هلته ختل، ډېر سخت کار دی.
ښه به وي چې د دغه ښکار نه ډډه و کړې او بېرته کورته لاړ شې.
چجو و ویل:
پوهېږم!
مګر اوس مې نیت کړی دی.
باید هرو مرو الته لاړ او باز ښکار کړم.
مئوزن و ویل:
ستا خوښه!
اوس به جمعه تیاره شي.
الته د اودس خونه ده، کولای شې اودس و کړې او بیا دې برنډې ته راشې.
چجو اودس خونې ته لاړ.
لږ ځند وروسته بېرته راستون شو.
په دې وخت کې خلک د لمونځ د ادا کولو له پاره ماجت (مجت، مسجد) کې راټول شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ماجت ښکلې برنده وه او د پوزي فرش په کې اوار وو.
ملا امام هم د خپل کور نه را ورسېد.
بيا مئوزن غږ کړ،
راځئ جمعه تياره ده،
بيا يې اقامت و ويل!
چجو هم د خلکو سره يوه ځای لمونځ ادا کړ.
بيا مئوزن چجو ته و ويل:
کله د ښکار لورې (خوا) ځې؟
هغه و ويل:
سبا مې نيت دی،
مئوزن و ويل:
سمه ده!
په دغه حجرې کې خپل پنډ د ننه کړه.
چجو خپل پنډ د ننه کړ.
مئوزن و ويل:
خپل پنډ دغې توشکې خوا ته کېږده، بيا کولای شې چې په همدې توشکې، د شپې ويده شې.
چجو و ويل:
سمه ده!
مئوزن له کوټې و وت او وې ويل:
دلته موږ مسافرو ته ډوډۍ او چای هم ورکوو، ته سوچ مه کوه.
چجو خوشحاله شو.
ماښام شو، خلکو لمونځونه په جمعې سره ادا کړل.
هوا تياره شوه!
مئوزن د حجرې خوا ته روان شو.
دروازه يې خلاصه او چجو ته يې غږ کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

دا دی، زه درته شیطان څراغ روښانه کوم.
هغه څراغ روښانه کړ.
او چجو ته یې د اور لګید ځای هم و ښود چې د اړتیا په وخت کې ترې ګټه واخلی.
د ماسخوتن لمونځ وخت را ورسید.
مګر د لمانځه له پاره لږ خلک ټول شوې وو.
ځکه چې د ډېرو خلکو کورونه لرې وو.
په حجره کې یوه بل مسافر هم و.
هغه د مزارشریف د سفر نیت درلود.
لږ وخت تېر شو.
د کلي دوې ځوانانو مسافرو ته ډوډۍ او تود چای راوړ.
مئوزن، چجو، بل مسافر ډوډۍ و خوړه او چای یې هم و څښل.
بیا مئوزن و ویل:
چجو وروره!
تا د سفر له پاره خوراکي شیان راوړي دي؟
هغه و ویل:
هو!
زما سره اېشولې اګۍ، ډوډۍ، جواری، پیاز، مالګه، د اوبو ختینه کوزه او همدا راز د ښکار وسایل شته.
مئوزن و ویل:
ډېر ښه!
پام کوه چې په غرونو کې ځناور او خزندګان لکه مار، لړم، غونډل هم لیدل شوي دي.
مئوزن زیاته کړه!
دا کېسه ماته ښکاریانو کړې ده.
چجو و ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

زه ښکاري یم او داسې شیانو سره بلد یم.
شپه پخه شوه او مئوزن و ویل:
راځی چې ویده شو!
سبا، تاسو سفر لرئ!
مسافرو و ویل:
سمه ده!
بیا به سبا خبرې و کړو.
هغوی ویده شول.
د آذان وخت شو، مئوزن د سهار آذان و کړ.
مسافر هم د اوداسه له پاره چمتو شول.
د کلي خلک هم په ټولېدو شول.
ملا امام ورسېد او لمونځ پېل شو.
مسافر د مئوزن سره بېرته حجرې ته لاړ.
لمر وخوت او هوا مخ په تودېدو شوه.
د کلي خلکو د سهار چای راوړ.
درې واړو په شریکه، د سهار چای و څښه.
لومړی مسافر چې مزار شریف ته یې د سفر نیت کړی و، خدای پاماني واخیسته او روان شو.
بیا چجو له مئوزن نه اوبه وغوښتې، خپله ختینه کوزه یې ډکه کړه،
همدا راز یې ترې د نږدې غره د بازانو د ښکار ځای پته واخیسته.
چجو د مئوزن نه مننه و کړه او مخ پر ساپي غره، روان شو.
مئوزن پرې غږ کړ.
کله چې بېر ته خپل کلي ته تللې، دلته راشه.
شپه به دلته و کړې او بیا به خپل وطن ته لاړ شې.
چجو و ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمه ده!
حتماً!
چجو روان شو.
ماسپښين د غره لمنې ته ورسېد.
د غره په ختلو يې پيل کړ،
ماښام د غره منځ ته ورسېد.
هغه ډېر ستړی شوی و، له يوې خوا هوا توده او له بلې خوا دی سپين ږيری شوی و.
ځان يې يوه غټ کاڼي ته و رسو او تر شا يې لږ اواره ځای پيدا کړ.
خپل پنډ يې پر ځمکه کېښود، هغې خوا او دې خوا ته يې و کتل!
څه نه په سترګو کېدل،
کوشني کاڼي يې لرې او ځای يې پر لاسونو اوار کړ، څادر يې و غوړاو او غوټه يې ځان ته نږدې کړه.
اېشولې اګۍ او يوه غوټه پياز يې هم پر څادر کېښود.
جواری يې له دستماله واخيست، اګۍ يې پاکه کړه، پياز يې په سوک و وهه، ټوټه يې کړ، بيا يې مالګه واخيسته او پر اګۍ او پياز يې و دوړوله.
پر خوراک يې پيل کړ.
په خورا خوند يې و خوړ.
د اوبو کوزه يې واخيسته او لږ اوبه يې و څښلې.
په سوچ کې ډوب شو.
هوا لږ تياره وه،
څه نه ښکارېدل.
پر ده هم خوب راغی.
سره يې پر غوټه کېښود او ويده شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

سهار وختي له خوبه ویښ شو.
لومړی یې آسمان او وروسته یې غټو کاڼو ته و کتل!
څه نه ښکارېدل!
لمر تود شو.
چجو د ډبرې شا او سیوري ته ځان سم کړ.
بیا یې په کتنه پیل کړ.
لرې یې په آسمان کې څه و لیدل چې غره ته را نږدې کېږي.
په ننداره کې یې ډوب شو.
مرغه ته ورته و.
مرغه ورو، ورو را نږدې کېده،
ګوري چې باز دی.
باز نور هم را نږدې شو او د چجو د پاسه تېر شو.
باز تر هغه د پاسه پر یو غټ کاڼي کښېناست.
بیا له ډبرې کوز شو.
چجو د هغه ننداره کوله.
څه وخت تېر شو، باز بېرته د ډبرې پر سر څرګند شو او والوت.
د چجو له سره، د دښتې په لور الوتنه یې پیل کړ او څو دکیکې وروسته له سترګو پنا شو.
چجو هم خپله غوټه واخیسته او دهغې غټې ډبرې په لور روان شو.
هغه ډېر په سختی سره غره ته پورته کېده.
ګړۍ وروسته هغه ځای ته ورسېد.
څه یې و نه لیدل.
بیا د ډبرې شا او خوا ته تاو را تاو شو،
څه تر سترګو نه کېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غټې ډبرې بلې خوا، بله ډبره وه، چې ترې لاندې يې سورى او د ونو وچکي ښکارېدل.
هغه ور نږدې شو.
ګورې چې د باز ځاله او دوې بازوڼي په ځاله کې ښکاري.
نور هم ور نږدې شو.
بازوڼي واړه او نوې بڼې پرې ختلې وې.
چجو ډېر خوشحاله شو او له ځانه سره يې و ويل:
دا دى، هم باز او هم بازوڼي!

بازونه به په عربو و پلورم او بازوڼي (د باز زوزات، زوزان، بچي) به يې ځانته د ښکار له پاره و ساتم.
بيا کښېناست؛ شا او خوا يې و کتل:
هرې خوا چوپ او چوپتيا وه.
پاس شين آسمان او لاندې دښته ښکارېده.
دى ښېرته را کوز شو.
خپله غوټه يې خلاصه او پر دام يې لاس تېر کړ.
پريکړه يې وکړه چې ښېرته پاس و خېژي، الته چې د باز ځاله وه.
پنډ يې را واخيست او د باز د ځالې لورې ته روان شو.
ځالې ته و رسېد.
بيا د غټ کاڼي خواته لاړ چې ښه ځاى پيدا کړي.
ښه ځاى يې پيدا کړ او د باز په انتظار شو.
زړه يې طاقت و نه کړ او بيا ځالې ته نږدې شو.
ځالې ته، لاس رسى نه وه.
له ځانه سره يې سوچ و کړ چې:
د ځالې نه بهر ورته دام کېږدم او و به يې نيسم.
بيا لږ وروسته پښېمانه شو او له ځانه سره يې و ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

که بازونه ونیسم، بچیان به یې له ولږې مړه شي، زه به ګناکاره شم.
ښه به دا وي چې لږ انتظار و باسم چې، بازونې غټ شي، ټول به یوه ځای و نیسم او له ځانه سره به یې ویسم.
بازونې به، ورځ پر ورځ غټېدل.
ځالې ته یوازې یوه باز راته.
چچو سوچ و کړ چې حتماً بل باز چا نیولی او یا هم له مینځه تللی دی.
هوا مخ په تودېدو او د چچو حوصله هم په لږېدو شوه.
له یوې خوا روژه را نږدې کېده او له بلې خوا د هغه خواړه، اوبه مخ په خلاصېدو ول.
بازونې ورځ په ورځ غټېدل، مګر د چچو خواړه او اوبه خلاصې شوې.
حوصېله یې هم لږه شوه،
غوښتل یې چې بازونې ژر په الوتو شي، دی باز ښکار او له غره نه سمې ته را کوز کړي.
هغه خورا ضعیف شوی وو او په سختئ به یې ځان، ځالې ته رسوو.
سبا یې پرېکړه و نیوله چې دام کېښنوي، ځکه چې بازونې الوتنې ته تیار دي.
په خورا سختئ یې دام کېښود او په خپله تر بل کاڼي پټ شو.
شپه راغله او دی دلته بیده شو.
د باز چغهار، دی راویښ کړ.
وخت سهار وو.
سترګې یې و مښلې، لومړی یې آسمان، بیا یې کاڼي ته و کتل.
د ودرېدو وس یې نه درلود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

لږ لږ په سینه یې ځان و کاږه او د باز د ځالې پر لور یې حرکت و کړ.
پر باز یې سترګې و لګېدې چې په دام کې بند دی.
غوښتل یې چې ځان نږدې کړي، او باز په لاس کې و نیسي.
مګر امکان نه و.
لږ یې نور هم ځان نږدې کړ،
چجو بې هوښه شو،
څنډ وروسته، بېرته په هوښ راغی.
چجو په خولو لوند و.
آسمانه ته یې و کتل.
آسمان هم د تل په شان شین و.
بیا یې د باز خوا ته و کتل.
سترګې یې خیره شوې وې.
په سختۍ یې باز تر سترګو شو.
بیا یې سترګې پټې شوې.
څنډ وروسته یې سترګې پرانستې او لاندې یې و کتل.
څه نه ښکارېدل.
پر سترګو یې تیاره راغله.
بیا یې آسمان ته وکتل؛
آسمان هم د پخوا په شان شین نه و.
شین رنګ ورته خړ ښکاره شو.
سوچ یې و کړ چې آسمان وریځ دی.
بیا یې سترګې د باز خوا ته واړولې.
ده د باز او باز د ده ننداره کوله.
باز د دام په لومه او دی د باز په مینه کې ډوب شو.
غرمه او هوا خورا توده شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

باز هم ډېرتړې شو.
لوړې او تندې هغه هم کمزوری کړی و.
بیا سهار له تندې، ولږې او ګرمي مړ شو.
د باز بچیانو له ځالې سر را و ویست او د باندې شول.
لومړی پر ډېره کښېناستل.
څو دکیکې یې یوې خوا او بلې خوا ته وکتل.
بیا یې پر باز چې هره ورځ به یې دوی ته خواړه راوړل، سترګې و لګېدې.
هغه بې ځانه پروت و.
هغوی ډېر وږې شوي ول.
یو بل ته یې و کتل؛
او مخ پر دښتې یې په الوتو پیل کړ.
هغوی وا لوتل،
او بریالي شول چې خپل ژوند ته دوام ورکړي.
د وطن په جګو جګو غرونو یې الوتنې و کړي او د خپل نسل خپرولو له پاره وا لوزې او د ځان له پاره ښکار و کړي.
چجو بې هوښه و.
له غره و ښوېد، د غونډسکې په شان کلوله او د غره لمنې ته ورسید.
اندامونه یی ټوټه، ټوټه شوې ول.
مخ او سر یې په وینو رنګ وو.
شپه راغله.
سهار شو!
لمر ختو ته نږدې شو،
هوا روښانه شوه.
د شپنو رمې د غره په لمنې په څرېدو شوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوزې يې لږ پاس و ختې.
او د ډبرو په منځو کې په ځرېدو شوې.
پسونه هم هغوی پسې روان شول.
مګر ختنه، د هغوي له پاره ستونزمنه وه.
غرمه شوه، مګر اوزې نورې هم د واښو خوړلو له پاره د ډبرو په منځ کې ګرځېدې.
مازيګر شو.
شپانه د اوزو او پسونو په ټولولو غره خوا ته روان شول.
ځوان شپون مخکې او سپی يې ور پسې و.
سپي له لرې څه و ليدل.
هغه په غپا شو.
ځوان شپون سپي خوا ته منډه کړه.
هغه هم يوه تور شی وليد.
لږ نږدې شو!
خيال يې و کړ چې کوم پسه مردار شوی او يا ليوه داړلی دی.
خورا خپه او په منډه خوا ته يې ورسيد.
وې ليدل چه پسه نه، بلکې انسان دی.
وې خوځو مګر، هغه مړ و.
بل شپون ته يې هم غږ کړ.
مړی يې په ګډه را کوز کړ.
بيا يې وروسته خپلې خېمې خوا ته نږدې کړ.
په دې و خت کې نور شپانه هم را ټول شول، هوا تياره او ماښام نږدې وو.
سپين ږيرو پرېکړه و کړه، تر څو درې کسه ولسوالۍ ته و لېږي او مسله (موضع) د وخت دولت سره شريکه کړي.
کسانو حرکت و کړ او شپې ناوخته ولسوالۍ ته و رسېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسله يې ولسوال ته بيان کړه.
هغه موټر آماده کړ.
يوه افسر او درې عسکر يې سيمې ته و لېږل.
هغوی وروسته تر لمر ختو، سيمې ته و رسېدل او مړی يې ولسوالۍ ته راوړ.
بيا يې په بازار کې ډندوره کړه چې:
يوه مړی پيدا شوی.
خپلوان يې کولای شي وېسي (تسليم شي).
په سلګونو خلک راټول شول، مګر چا و نه پېژنده، په ناڅاپي توګه، د مئوزن په ياد راغی چې يوه ښکاري سيمې ته د باز د نيولو له پاره تللی و.
بيا هغه مړي ته نږدې شو.
شا او خوا ترې تاو، سترګې يې د هغه په غولکه ولګېدې او پوی شو چې هماغه ښکاري دی.
بيا يې داستان د ولسوالۍ ځارواکو سره شريک کړ.
ولسوال موټر چمتو کړ، مړی يې په موټر کې کېښود.
درې عسکر يې د لغمان د قرغيو ولسوالۍ ته، جنازې سره ولېږل.
مړی سيمې ته و رسيد.
خلک راټول او د خښولو بند او بست يې و کړ.
هغه يې کلي ته نږدې او د خدای جان بابا اديرې کې ښخ کړ.
د خدای جان بابا اديره خورا مشهوره ده، د مستوفي صيب عبدالاحد خان اتمر د کلا سويل خوا ته غونډۍ کې ده، د غونډۍ سر کې يوه د ډبرو څلورخنډی ديوال (انګړ) و، شا او خوا يې د غزونو غټې ونې وې.
ټول قبرونه شمال - سويل وو، د څلورخنډي ديوال (چارديوالې) قبرونو سره يې ډېر توپير درلود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

دا قبرونه ډېر اوږده او ختيځ – لويديځ پراته وو.
ځيني خلکو به يې درناوى (احترام) کوه او ويل يې:
دا د پخوا وختونو مجاهدين او شهيدان دي.
مګر زما له پاره د قبرونو اوږدوالى او خوا (جهت) يې خورا د تعجب وړ و.
کله چې ما د کابل په زوړ ښار کې څېړنه (تحقيق) کوله داسې قبرونو سره مخ شوم؛ هغه ماته هم د اېرانتيا (تعجب) وړ ول.
ما خپلې څېړنې بشپړې (تحقيقات تکميل) او درې کتابونه مې په دري ژبه چاپ کړل.
ولې دا سکالو (موضوع) مې په ياد وه، کله چې وطن ته لاړم بيا مې د کرونده ګر زوى سره مخ په اديرې حرکت و کړ.
اديرې ته چې و رسېدم، شا او خوا و ګرځېدم د هغه قبرونو اثر نه وو.
البته نوي قبرونه ښکارېدل.
کرونده ګر د زوى نه مې و پوښتل:
دلته پخوا اوږده قبرونه وو، اوس نه ښکاري؟
هغه و ويل:
هو!
هغه قبرونه لړ توپير درلود.
وګړي د داسې قبرونو کېندلو په لټه کې وو، هر چا به کوښښ کوه چې دا ډول قبرونه وسپړي.
هغه قبرونه د مستوفي صيب د کرونده ګرو له خوا د شپې وسپړل شول.
روښانه شوه چې په هغه قبرونو کې د ګچو مجسمې وې.
کرونده ګرو هغه مجسمې کورته وې وړې، چې ځنې ځايونه يې هم مات شوي وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما هم ډېر کوښښ و کړ چې ترې انځورونه و لرم، تر اوسه پورې پر دې کار نه یم بریالی شوی.

پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چاپ شويو کتابونو لېست

۱. معماری افغانستان
۲. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری
(بخش شفاخانه ها)
۳. راهنمود طلایی
(برای اساتید انستیتوت های تخنیکي و ساختمانی افغانستان)
٤. رسم تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد اول
٥. رسم تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد دوم
٦. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش اداری)
۷. معماری اصیل شهر کابل (مرادخانی)
۸. معماری شهر کابل (بی بی مهرو)
۹. افغانستان در قرن تکنالوژی
۱۰. زونبندی اقلیم و زلزله افغانستان
۱۱. صدقه جاریه/ دنیای انجینری
۱۲. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت
جلد اول (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)
۱۳. داستان حقیقی با مقیاس معماری
۱٤. فرار از کشور- با تصاویر مستند
۱٥. نقش دانشمندان مسلمان در فن معماری و مهندسی
۱٦. پخسه در افغانستان
۱۷. بنیا نگذاری اولین مساجد توسط افغانها در آسترلیا
۱۸. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت
جلد دوم (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

۱۹. منار جام – الهامی برای قطب منار
۲۰. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت
جلد سوم (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)
۲۱. جام یا کلیان (کلان)
۲۲. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد اول
۲۳. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد دوم
۲٤. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد سوم
۲۵. چېر ته چې قانون نه شته (ګډوډي د افغانستان په معمارۍ کې)
۲٦. مډرنه جوما تونه ,, پخوا او نن ،،
۲۷. هله جور کو (نی پخسه – مقاوم زلزله)
۲۸. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش مساجد)
۲۹. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش مکاتب)
۳۰. هنر و صنعت چوب در مرادخانی
۳۱. هنر و پیشه حکاکي - زرگری در مرادخانی
۳۲. هیچ (چهل داستان واقعی)
۳۳. معماری اصیل شهر کابل
(تشریح مورخ ۱۷ ماه میزان سال ۱۴۰۱ پوهنتون پولی تخنیک کابل)
۳٤. ۴۰- چهل
۳۵. مجنون او ګلچین (ناول به زبان پښتو)
۳٦. در جستجو (ناول به زبان دری)
۳۷. تفاوت ها تفاوت می آورد (کتاب تصویری)
۳۸. مجموعه از دروس دینی مولوی صاحب خیرالله مخدوم (جلد اول)

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۹. برف ها آب میشود
۴۰. رسم و تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد سوم
۴۱. آرزو و امید (ناول به زبان دری)
۴۲. بوډا ښکاري (ناول به زبان پښتو)

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

د کار لاندې کتابونو لېست

۱. مجموعه از دروس دینی مولوی صاحب خیرالله مخدوم (جلد دوم)
۲. سرغندوی (ناب، مشهور) پوډري
۳. لیونی لېوه
۴. بې زده کړې پوی
۵. شپنه ادې
۶. کوشنۍ سوداګره
۷. سپین کارغه
۸. سور تنور
۹. خړه بیزو
۱۰. بندي مرغه
۱۱. توده بړستن
۱۲. بې وخته باران
۱۳. د ژوند پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

د امکان او وخت په صورت کې

۱. پخسه در افغانستان (به زبان انگلیسی)
۲. تاریخ معماری افغانستان
۳. حویلی های آسمان خراش
٤. ارتباط گذ شته، حال و آینده در معماری
٥. استعداد، سرعت و اقتصاد در معماری افغانستان
٦. په اسلامي نظام کې ودانیز پرمختګ
۷. شیطان چراغ
۸. خاطره ها

(c) ketabton.com: The Digital Library

An old

Hunter

Written by:

Architect PHD

Hashmatullah Atmar

November/December

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library